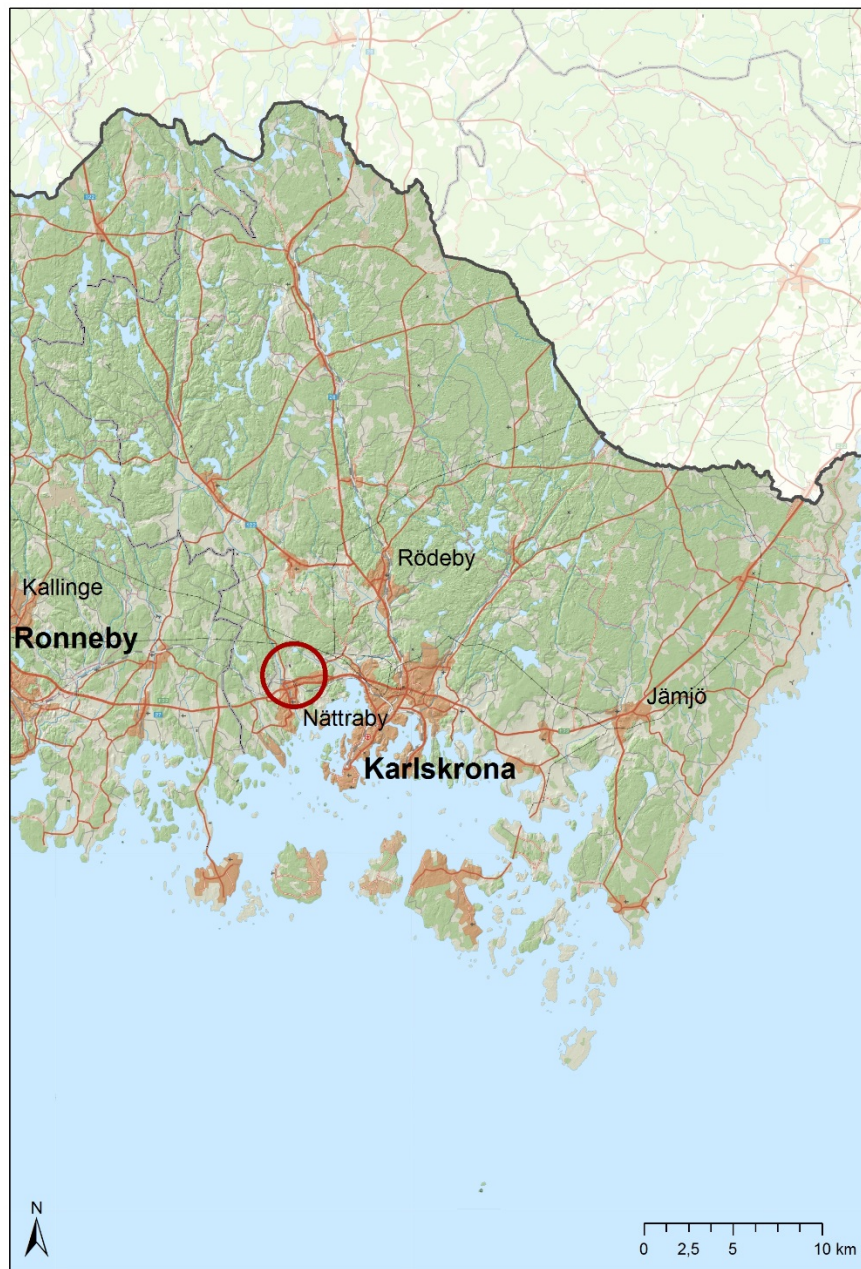

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410213 Marielund

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap, vilket för detta område skiljer sig något från vad som är beslutat av regeringen. Länsstyrelsen har för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Ulrika O Widgren

Bevarandeplan för Natura 2000-området**SE0410213 Marielund**

Kommun: Karlskrona

Områdets totala areal: 17,8 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2017-10-25

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-11-01

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2002-01-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

8230 - Hällmarkstorräng

9010 - Taiga

9110 - Näringsfattig bokskog

9130 - Näringsrik bokskog

9190 - Näringsfattig ekskog

1083 - Ekoxe, *Lucanus cervus*1084 - Läderbagge, *Osmoderma eremita***Bevarandesyfte**

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Marielund bidrar till att uppfylla miljömålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

På Marielund är de prioriterade bevarandevärdena framförallt knutna till ädellövskogen med dess gamla, grova träd, som är livsmiljö för vedinsekter såsom den rödlistade läderbaggen (nära

hotad), ekoxe och annan artmångfald. Även om området ligger en bit från kusten ingår det i lövskogskusten, Blekinges kustnära ädellövskogar. Lövskogskusten innehåller landskap och biologiska värden av internationell, nationell och regional betydelse. Området karaktäriseras av ädellövskogar och betade ekhagar som når ända ut till havet. Det milda, kustpräglade klimatet har skapat unika förutsättningar för en rik biologisk mångfald i dessa områden. Skogen är utpekad nyckelbiotop av Skogsstyrelsen.

Beskrivning av området

Marielunds Natura 2000-område utgörs av ädellövskog växande längs med en långsträckt och på sidorna delvis blockig bergsrygg, som sträcker sig i nord-sydlig riktning, varifrån man har vidsträckt utsikt över landskapet. Hela Natura 2000-området är nyckelbiotop och det finns flera nyckelbiotoper med ädellöv i närområdet. Inplanterad ädelgran förekommer. Enligt äldre kartor förekom ingen gran i området i början av 1900-talet, endast enstaka tall i de höglänta delarna. Grova träd av ek och bok återfinns framförallt i områdets norra del, där ekoxe och den rödlistade läderbaggen (nära hotad) trivs. Hål- och boträd förekommer tämligen allmänt. På toppen av åsen växer ek-tallskog med inslag av riktigt gammal tall och enstaka lågor. Större delen av bergryggens sidor täcks dock av bokskog, i de blockiga och småbranta delarna dominerar avenbok med inslag av ek. Området har sannolikt använts för utmarksbete sedan åtminstone 1700-talet. Då var andelen åkermark på gården liten och större delen av arealen utgjordes av ängsmark och utmarksbete.

Vattendammar längs "gröna vägen" är under vår och försommar vattenfyllda och hyser lekande paddor, grodor och mindre vattensalamander på våren. Rapport finns om förekomst av större vattensalamander, men efter inventering (2005) utan fynd är förekomsten osäker. Den rödlistade långbensgrodan (sårbar) har dock noterats vid flera tillfällen. På äldre träd i området återfinns rödlistade arter såsom bokvårtlav (nära hotad), gammelekslav (sårbar), skillerticka (sårbar) och räfflad nagelskivling (nära hotad). På de gamla senvuxna ekarna växer vanligen rostfläck och gammelgranslav (även fertil med apothecier) och på enstaka stammar ses puderfläck och grå skärelav. Skogsduva häckar i området.

Inventering av skyddsvärda träd har genomförts i området. Närmare 250 träd har noterats. Två tredjedelar av dessa utgör levande stammar, merparten av bok och ek, men även tall. Närmare 20 % av de levande träden har behov av åtgärder, hälften av dessa akut, inom två år.

Flera stora rösen från bronsåldern finns i områdets höglänta delar, som är flitigt frekventerat av Nättrabybor. Anlagda stigar, Nättrabyleden, finns och har en sträckning som förekommit under lång tid tillbaka. Inristningar i de gamla bokarna visar att människor sedan länge njutit av promenader i området. Mycket fina och välbevarade stenmurar avgränsar områdets norra och södra del. Området gränsar västerut till åkermark och i öster öppen betesmark, med namnet Blysen. I norr ligger Marielunds gård med huvudbyggnad, flygel och flera ekonomibygnader och i söder ett bostadsområde innan E22: an tar vid.

Vad kan påverka negativt

Skogen

- Spridning av kemikalier i eller i anslutning till området, till exempel på åkermarken vid ogynnsam vindriktning.
- Vildkomposter och annan nedskräpning eller otillåtet nyttjande av ved.
- Föryngring och invandring av gran och främmande arter (trädgårdsväxter, såsom spirea).

Läderbagge och ekoxe

- Det främst hotet mot läderbagge och ekoxe är igenväxning. När ekar som tidigare stått i mer öppna miljöer växer igen dör de i förtid på grund av konkurrensen.

- Läderbagge och ekoxe hotas av att glesa bestånd med gamla ädellövträd generellt blir allt mer sällsynta, samt av att bristen på död, grov ved blir vanligare i markerna. Långa avstånd mellan värdefulla livsmiljöer minskar deras spridningsmöjligheter och möjlighet till genutbyte med andra populationer.
- En bruten kontinuitet av jätteträd kan göra att ersättningsträd saknas för arterna att flytta till när den äldre generationens träd dör.
- Då förekomsten av arterna är isolerad är det nödvändigt att vid åtgärder eller planering av landskapet runt Natura 2000 ta hänsyn till möjligheten att minska risken för isolering och fragmentering av artens livsmiljö.

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Skydd för området

Norra delen av området är avsatt som biotopskyddsområde sedan 2001 i beslut av Skogsstyrelsen. Enligt 7 kap 11 § miljöbalken får man inte bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som kan skada naturmiljön inom ett biotopskyddsområde. Södra delarna av området är sedan 2001 skyddat genom naturvårdsavtal mellan Skogsstyrelsen och områdets markägare. Avtalsperioden är 50 år.

Ekoxe är fridlyst enligt 6 § Artskyddsförordningen (2007:845), vilket innebär att det är förbjudet att döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in exemplar eller att ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon.

Läderbagge är fridlyst enligt 4 § Artskyddsförordningen (2007:845). Det innebär att det är förbjudet att avsiktligt fånga, döda eller störa djur samt ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon. Det är också förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser, vilket innebär att inte bara arten, utan även dess livsmiljö under alla levnadsstadier är skyddad.

Behov av skötselåtgärder

Gamla, grova träd som är inväxta behöver frihuggas och föryngring samt ersättningsträd säkras i området.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**8230 - Hällmarkstorräng**

Areal: 0,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Hällmarksområdena utgörs av de kala hällarna i anslutning till det nordligaste stora bronsåldersröset. Hällarna är torra och har ett tunt, fläckvist förekommande jordtäckte med torktåliga kärlväxter, lavar och mossor, såsom kruståtel, gul fetknopp, bergsyra, stenstoa och tuschlav.

Bevarandemål

Hällmarksområdena ska vara öppna med en areal på 0,5 hektar. Träd och buskar, exempelvis en och ek, som bedöms som igenväxningsvegetation ska inte förekomma. Kärlväxtfloran ska domineras av konkurrenssvaga arter.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

9010 - Taiga

Areal: 3,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Taigan på Marielund utgörs av två delområden med stort inslag av gammal grov tall och senvuxen ek, samt enstaka avenbok och bok. Det är den blockiga ek-avenbokskogen som på åsens höjdrygg naturligt övergår i områden med större inslag av tall. Det är i dessa områden som de gamla bronsåldersrösena återfinns. Fältskiktet utgörs av ris och smalbladigt gräs, framförallt blåbär och ljung och hållmarker med mossor, lavar ochstensöta. I området finns enstaka gamla och grova stammar och rikligt med död ved, både stående och liggande av framförallt tall. Vildkaprifol växer på ekarna. Föryngringen av träd utgörs framförallt av ädellöv. Grovticka, rostfläck, gammelgranslav (på ek), guldlockmossa och långhorningen grönhjon (nära hotad) har noterats i tall-ekskogen.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 3,5 hektar. Tall ska dominera, med inslag av ek och i viss mån avenbok. Skogen ska utvecklas med naturlig dynamik genom processer såsom åldrande och avdöende av träd, vilket leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsstadier. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av tall och ek. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Omvälvande störningar i form av exempelvis stormfällning, brand och insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling. Typiska arter såsom tallticka, blåmossa och spillkråka ska förekomma i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet i området bedöms som gott, men det är svårt med gott bevarande i så små avgränsade barrskogsområden.

9110 - Näringsfattig bokskog

Areal: 3,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Den näringsfattiga bokskogen i Marielundsområdet förekommer i de östra delarna, sluttande ner mot grusvägen och groddammarna. Trädskiktet domineras av bok, med inslag av ek, avenbok och tall. Fältskikt saknas helt förutom något enstaka parti med vitsippa och någon blåsippa och liljekonvalj. Uppe på platån övergår fältskiktet mer i ristyp med förekomst av blåbär. Skogen har ett mäktigt förnalager av ofullständigt nedbrutna boklöv. Inslaget av död ved i form av högstubbar och lågor ökar hela tiden. Förekomsten av mossor och lavar är sparsam även om flera rödlistade arter har noterats. I området återfinns bland annat koralltaggsvamp (nära hotad), bokvårtlav (nära hotad), gammelekslav (sårbar), guldlockmossa, klippfrullania, platt fjädermossa och porella.

Bevarandemål

Arealen näringsfattig bokskog ska vara 3,3 hektar. Bok ska utgöra ett dominerande inslag, men andra ädellövträd som ek och avenbok kan förekomma. Det ska finnas gamla träd och förnying av nya träd som efterträdare till bok och andra ädellövträd. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Gamla träd ska vara allmänt förekommande liksom död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddeklar. Det ska finnas enstaka träd med hackspettsbohål. Gran ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området. Tall utgör inget hot. Typiska arter av mossor såsom guldlockmossa, klippfrullania, träd-porella och platt fjädermossa, lavar och svampar såsom bokvårtlav, havstulpanlav och skillerticka ska förekomma i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är mycket gott.

9130 - Näringsrik bokskog

Areal: 4,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Den näringsrika bokskogen på Marielund återfinns i områdets västra delar, gränsande mot åker å ena sidan och blockig ek-avenboksluttning å andra. Bok med inslag av ek, även en del grov, och avenbok utgör trädsikt med busksikt av hassel, kaprifol och enstaka fläder. I området finns rikligt med skyddsvärda träd och även en del grov avenbok. På den lilla 'träd-udden' mot åkern förekommer idegran. Skogen växer på näringsrik, mullrik mark som är torr-frisk. Död ved förekommer allmänt. Fältsiktet domineras av örter och gräs relativt stort inslag av lundarter. Här växer vårbloommande arter som svalört, vitsippa och blåsippa och även buskstjärnblomma, lundslok, tandrot, vårlök och skogsbingel. Bokvårtlav (nära hotad) förekommer men skogen är inte tillräckligt gammal för att hysa någon större mängd rödlistade arter. Enligt markägaren begravdes gårdens husdjur i nuvarande bokskog i områdets nordvästra delar. Området hyser totalt sett måttligt med död ved, men det finns både grov stående och liggande död ved av bok.

Bevarandemål

Arealen av näringsrik bokskog ska vara minst 4,6 hektar. Småskaliga naturliga processer, som till exempel trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av bok, samt ett rikt busksikt av bland annat hassel. Det ska finnas gamla träd, död ved i olika former, träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar. Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer ska förekomma i en mosaik av täta respektive öppna och glest beskogade delar. Främmande trädarter ska inte förekomma. De typiska arterna tandrot, skogsbingel och lundslok ska förekomma rikligt. Typiska arter av mossor och lavar som växer på bok och ek ska finnas i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott, men förekomsten av död ved och gamla, grova träd behöver öka.

9190 - Näringsfattig ekskog

Areal: 0,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 5,84 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen har på Marielund sin utbredning i de höglänta partierna och blockiga sluttningarna längs hela bergsryggen. Närmare gården i norr återfinns de riktigt grova ekarna med flera förekomster av ekoxe och läderbagge. Även längs höjdryggen växer flera senvuxna ekar med riklig påväxt av rostfläck och fertil gammelgranslav. Trädsiktet domineras av ek, avenbok, inslag av bok och enstaka tall samt buskar av en, murgröna och kaprifol. I fältsiktet växer vitsippa, blåsippa, liljekonvalj och en del ljung och blåbärsris i de höglänta hållmarksdelarna. På ekar är noterat gammelekslav (sårbar), pudrfläck, grå skärelav och guldpuddrad spiklav, oxtungssvamp (nära hotad), korallticka (nära hotad) och på bok förekommer stiftklotterlav (nära hotad), klippfrullania, platt fjädermossa och skillerticka (sårbar). Svamparna räfflad nagelskivling (nära hotad) och cinnoberspindling (nära hotad) är noterad i ekskogen, samt korallticka (nära hotad) på gammal ekstam i norra delen.

Bevarandemål

Arealen av näringsfattig ekskog ska vara minst 5,8 hektar. Småskaliga naturliga processer, som till exempel trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare till ek och i förekommande fall tall, samt ett buskskikt av bland annat murgröna och vildkaprifol. Bok ska inte tillåtas ta överhanden. Det ska finnas gamla träd och död ved i olika former, inklusive levande träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar. Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer ska förekomma i en mosaik av täta respektive öppna och glest beskogade delar. Främmande träddarter ska inte finnas i området. I området ska liljekonvalj, blåbär, vildkaprifol och murgröna vara allmänt förekommande och åtminstone enstaka förekomster ska finnas av klippfrullania, platt fjädermossa och rostfläck.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gott. Bekymret kommer att vara ersättningsträd till de grova ekarna. Frihuggning av grova träd är nödvändig, i enstaka fall finns akuta behov.

1083 - Ekoxe, *Lucanus cervus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekoxen är värmekrävande och förekommer ofta i sydsluttningar, företrädesvis glesa, soliga sådana som till exempel trädbevuxna hagmarker och gamla ekskogar. Larvutvecklingen sker främst i ek, men har även konstaterats i bok, björk, lönn och hassel.

Arten utvecklas i döda, underjordiska delar av olika lövträd, främst ek. Larverna ligger ofta i jorden och gnager på döda rottdelar även på levande träd. Larver är dessutom vid upprepade tillfällen påträffade under marken på liggande ekstockar, där de gnager på de mot marken vända delarna.

Larvutvecklingen är lång och anses kunna sträcka sig över fem år. Förpuppningen sker i en hönsäggstor kokong. De fullbildade skalbaggarna kläcks i mitten av juni, då flyger hanarna omkring för att leta efter honor. Hanarna lever under ganska kort tid (ett par veckor) medan honorna kan påträffas in i början av augusti. Arten flyger i skymningen och lockas av sav som sipprar ut från ekstammar.

Arten gynnas av betesdrift och plockhuggning eller motsvarande ingrepp som skapar substrat och håller marken glest och luckigt trädbevuxen, samt ger god möjlighet för ljuskrävande träd som ek att förnyra sig. Arten är inte rödlistad i Sverige, utan bedöms som livskraftig.

Blekinge kan betraktas som ett av de viktigaste fästena i den nordliga delen av utbredningsområdet i Europa. Förutom i Blekinge län, Kalmar län och i eklandskapet söder om Linköping, är ekoxen sällsynt. Arten missgynnas av igenväxning av glesa bestånd av gamla ädellövträd, samt av en minskad tillgång på död, grov ved i skogslandskapet.

Fynd av ekoxe vid Marielund har rapporterats till Artportalen från 2009. Dessutom har arten påträffats vid flera tillfällen i direkt anslutning till området under 2000-talet, och den har hittats på flera ställen i närområdet.

Bevarandemål

Ekoxe ska förekomma i området. Ekskogen med inslag av gamla, grova träd, som är ekoxens livsmiljö, ska bibehållas i gynnsamt tillstånd enligt de bevarandemål som är formulerade för denna.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för läderbagge bedöms som gott, men det behövs återkommande åtgärder för att gynna grova träd och dess efterträdare eftersom området inte betas.

1084 - Läderbagge, *Osmoderma eremita*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Läderbagge är knuten till äldre ihåliga lövträd med mulm (löst material som till största delen består av nedbruten ved). I Sverige förekommer den främst i ek, men även i ask, lind, bok och andra lövträd. Läderbaggens livsmiljöer utgörs av trädbärande hagmarker, alléer och parker, men ibland även av mer slutna ekdominerade bestånd. God solexponering påverkar mikroklimatet inne i hålträden, och läderbaggen föredrar träd som står fristående eller halvöppet. Läderbaggen förekommer endast i områden med mycket gamla ädellövträd och indikerar genom sin förekomst att miljön är mycket värdefull och att artrikedomen av andra vedlevande skalbaggar är troligen hög. I Blekinge förekommer läderbaggen kustnära i hela länet, med en koncentration av lokaler mellan Ronneby och en bit öster om Karlskrona. Detta område ses som en nationell värdeetrakt för läderbaggen, som är särskilt viktigt att prioritera i arbetet med att bevara arten.

Larven lever inne i stamhåligheternas mulm, där de gnager på den omgivande, fastare, döda veden. Arten kan stanna mycket länge i samma träd, vilket gör att stora mängder av de karaktäristiska ekskrementerna efter hand ansamlas inuti träden. Larvutvecklingen tar i Sverige 3-4 år. Förpuppningen sker under sommaren i en ganska fast kokong i stamhåligheterna. Den fullbildade skalbaggen lever upp till en månad och påträffas i juli och augusti. Ibland kan de ses krypa på stammarna, men oftast uppehåller de sig inne i hålträden.

Läderbagge har begränsad spridningsbenägenhet och de flesta individer stannar under hela sin livstid i det träd där de kläckts. Den längsta dokumenterade sträcka som arten förflyttat sig är i Sverige 500 meter. De flesta förflyttningar som görs är dock korta, 50-100 meter, trots att lämpliga träd finns på längre avstånd. Om avstånden är längre mellan lämpliga hålträd får isoleringseffekten stor betydelse för artens förekomstmönster.

Arten gynnas av betesdrift och plockhuggning eller motsvarande ingrepp som håller trädskiktet glest och luckigt, med god möjlighet för ljuskrävande träd som ek att utveckla mulmträd och att föryngra sig. Läderbaggen är rödlistad som nära hotad och hotas av flera orsaker, bland annat igenväxning och en bruten kontinuitet av jätteträd.

Fynd av läderbagge vid Marielund har rapporterats till Artportalen vid flera tillfällen under 90-talet och 2000-talet. Fynden har varit i form av spillning och fragment. Träd med fynd av arten finns både i näringsfattig ekskog och i näringsfattig bokskog. Majoriteten av fynden är gjorda i ek, men ett fynd i bok finns också. Träd med förekomst av läderbagge finns även utanför området i direkt anslutning till det.

Bevarandemål

Läderbagge ska förekomma i flera träd inom området. Ekskogen och bokskogen, som är läderbaggens livsmiljö, ska bibehållas i gynnsamt tillstånd enligt de bevarandemål som är formulerade för dessa.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för läderbagge bedöms som gott, men det behövs återkommande åtgärder för att gynna grova träd och dess efterträdare eftersom området inte betas.

Dokumentation

ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Artportalen, www.artportalen.se (uttag 2017-04-06).

Fredholm C. 1996. Marielund under tre sekler. Nättraby hembygdsförening Skriftserie nr 5.

Fredholm C. 1999. Historiska fakta om Dalbyhejan och Blysen. Nättraby. Opublicerat material.

Länsstyrelsen i Blekinge län. 2004. Basinventering av skog i skyddade områden, typiska och egna indikatorarter. Skog PC. Opublicerat material.

Länsstyrelsen i Blekinge. 1983. Kulturminnesvårdsprogram för Blekinge län. Objekt 80.8.

Länsstyrelsen i Blekinge. 2003 och 2004. Inventering av Natura 2000-naturtyper. Opublicerat material.

Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för de svenska arterna i habitatdirektivets bilaga 2. Dnr NV-01162-10.

Naturvårdsverket. 2012. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.

Skogsstyrelsen. 2001. Biotopskyddsområde. SK 225-2001

Skogsstyrelsen. 1994. Nyckelbiotop. Ärendebeteckning: N 2760-1994

Skogsstyrelsen. 2001. Naturvårdsavtal. SK 253-2001

Trädportalen, www.tradportalen.se (uttag 2016-07-25)

Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta.

